

Н. Г. Крутенко

Гіляров Сергій Олексійович

ГІЛЯРОВ Сергій Олексійович (11(23). 01. 1887, Москва – 08. 02. 1946, Київ) – мистецтвознавець і музеєзнавець. Син [Олексія](#), батько [Меркурія](#) Гілярових. Член САУ (1935), СХУ (1938). Закін. Університет св. Володимира у Києві (1912; викл. [Г. Павлуцький](#)). Працював у ньому асист. каф. історії мистецтв (від 1915); викладав у київ. гімназіях (1915–23), Київ. археол. інституті (1918–24); у Київ. худож. інституті (1924–45): від 1938 – завідувач кафедри історії мистецтв та архітектури; у Київ. муз.-драм. інституті (1930–34); одночасно від 1919 – співроб., від 1923 – вчений секр., 1925–41 – заступник директора з наук. частини, 1941– 45 – директор Музею зх. мистецтва при АН УРСР; професор кафедри архіт. проектування Київ. університету будівництва та архітектури. 1917 організував і очолив Товариство дослідників мистецтв. Вивчав біографії й творчість діячів мистецтва, процеси становлення видат. митців минулого, їхні соц.-етичні та філос. погляди, а також ставлення художників до сучасного їм політ. устрою. У 1920–30-х рр. вів рішучу боротьбу проти вилучень худож. творів з Музею зх. мистецтва для їх реалізації за кордоном. Уперше заарешт. 1933 і звинувач. у шпигун. діяльності, звільн. за відсутністю доказів; удруге – 30 грудня 1945 за звинуваченням у співробітництві з нацист. владою під час окупації Києва. Помер від запалення легень у лікарні Лук'янів. в'язниці.

Основні праці

К вопросу о децентрализации художественных собраний // Куранты. 1918. № 3; Каталог збірок Музею мистецтв ВУАН. К., 1927; 1931; Новознайдений твір Кранаха в Музеї мистецтв Всеукраїнської академії наук. К., 1929; Архітектура Києва передвоєнної доби // Соціаліст.

Київ. 1936. № 4; Рафаель. К., 1936; Леонардо да Вінчі: Альбом. К., 1937; Оноре Дем'є. К., 1937; Донателло. К., 1938; Гойя (Іспанський художник-портретист): Нарис життя і творчості. К., 1938; Ампір // АРУ. 1940. № 1; Музей западного искусства в Киеве // Искусство. 1940. № 1.

Рекомендована література

1. Крутенко Н. Сергій Гіляров // ПУ. 1998. № 1;
2. Професори Київського національного університету будівництва і архітектури. 1930–2001: Довід. К., 2001.

Бібліографічний опис:

Гіляров Сергій Олексійович / Н. Г. Крутенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30157>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).